Nota van toelichting

Nummer.: 25Tl037	**Kerkrade, 13 mei 2025**

Behorend bij ontwerpbesluit nummer: 25Rb039

Onderwerp

Gemeenschappelijke Regeling voor Omnibuzz gewijzigde begroting 2025, Ontwerpbegroting 2026 en Meerjarenraming 2027-2029

Beslispunten

I. een positieve zienswijze af te geven op zowel de Ontwerpbegroting 2026 en Meerjarenraming 2027-2029, als op de Begrotingswijziging 2025-1
II. kennis te nemen van de jaarrekening 2024.

Inleiding
Voor de uitvoering van gemeentelijke taken kan worden gekozen voor een publiekrechtelijke samenwerking, waarbij een zelfstandige organisatie wordt opgericht die voor verschillende samenwerkende gemeenten taken uitvoert. Deze publiekrechtelijke samenwerking is gebaseerd op een gemeenschappelijke regeling.
We noemen deze zelfstandige organisatie de GR (gemeenschappelijke regeling) of Verbonden Partij. Het gevolg van het overdragen van bevoegdheden naar een publiekrechtelijke samenwerking is dat een gemeentelijk bestuur meer op afstand staat en minder invloed kan uitoefenen dan bij taken in eigen beheer.

Een van de sturingsinstrumenten voor de raad om grip te houden op de GR-en vormt de P&C-cyclus. De gemeenteraad dient inzicht te hebben in de financiën van een Verbonden Partij om daar controle op uit te kunnen oefenen. De Verbonden Partij is verplicht het volgende te doen:

- De kadernota voor het eerstvolgende jaar moet ter kennisname vóór 15 april aan de raad toegezonden worden. In deze kadernota worden de beleidsmatige en financiële kaders geschetst.
- De voorlopige jaarrekening van het afgelopen jaar moet eveneens vóór 15 april ter kennisname aan de raad toegezonden worden. In juli volgt de definitieve en vastgestelde jaarrekening. De jaarrekening van de samenwerking laat zien wat het afgelopen jaar in financieel en beleidsmatig opzicht aan de orde is geweest.
  De raad kan hierop geen zienswijze indienen.
- Het samenwerkingsverband moet een ontwerpbegroting aan de raden sturen, voordat deze wordt vastgesteld. De raad heeft hier de wettelijke mogelijkheid om vooraf wensen of bedenkingen kenbaar te maken door het indienen van een zienswijze. De gemeenteraad heeft

geen bevoegdheid om de begroting goed te keuren. In de begroting wordt aangegeven welke activiteiten de Verbonden Partij in het volgende begrotingsjaar gaat uitvoeren en wat de bijdrage per gemeente is.

De begroting is daarmee voor de gemeenteraad een belangrijk document om kaders te stellen. Volgens de Wet op de Gemeenschappelijke Regelingen moet de ontwerpbegroting 12 weken, voordat de begroting aan het Algemeen Bestuur (hierna: AB) wordt aangeboden, aan de gemeenteraden worden toegezonden. Gedurende deze 12 weken kunnen de raden een zienswijze indienen bij het Dagelijks Bestuur (hierna: DB). Het DB reageert voor vaststelling door het AB schriftelijk én gemotiveerd op de ingediende zienswijzen door de raad. Het AB stelt vervolgens de begroting vast. De begroting moet binnen 2 weken na vaststelling, maar uiterlijk 15 september, door de Verbonden Partij aan Gedeputeerde Staten worden toegezonden.
De uitvoering van de activiteiten is een verantwoordelijkheid van de Verbonden Partij.
Hierop kan geen zienswijze worden ingediend.

In deze nota van toelichting ligt de begroting van GR Omnibuzz voor.
Ten eerste zullen de strategische ontwikkelingen geschetst worden, die volgens de gemeenschappelijke regeling van invloed zijn op de uitvoering van de kerntaken.
Verder zijn voor de beoordeling door uw raad van belang de beleidsaanpassingen en nieuwe ontwikkelingen die een financiële impact hebben op de totale begroting. Tevens betreft dit de financiële gevolgen van CAO-wijzigingen, indexeringen en beleidswijzigingen waarover reeds besluitvorming heeft plaatsgevonden. Tot slot is van belang het Totaalbedrag van de Meerjarenraming 2025 Jaarschijf 2026 en het Totaalbedrag van de begroting van de GR en de impact hiervan op onze gemeente.
Onderstaand wordt dit nader toegelicht.

Doelstelling
De raad de gelegenheid te geven zijn zienswijze te geven op de Ontwerpbegroting 2026 als ook op de gewijzigde begroting 2025-1, zodat deze betrokken kan worden bij de definitieve besluitvorming door het AB van de GR Omnibuzz op 2 juli 2025.

Argumenten
<u>Duiding kerntaken</u>
Omnibuzz zorgt dat klanten (ook diegenen die daarbij ondersteuning nodig hebben) optimaal kunnen reizen en kunnen blijven deelnemen aan maatschappelijke activiteiten. Wij werken voortdurend aan kwaliteitsverbeteringen en beheersbaarheid van vervoer.
Omnibuzz vervoert klanten met een Wmo-indicatie. Omnibuzz zorgt voor het vervoer, de vervoerspas, het goed functioneren van de taxipoints en de afhandeling van eventuele klachten.
Daarnaast controleert Omnibuzz de uitvoering van het vervoer voor 30 gemeenten in Limburg.

<u>De strategische ontwikkelingen.</u>
Drie pijlers waarop alle ambities gebaseerd zijn, borgen de visie op de lange termijn.
Pijler 1 - Minder doelgroepenvervoer door toeleiding naar voorliggende voorzieningen
Pijler 2 - Efficiënt doelgroepenvervoer en bundeling van vervoer
Pijler 3 - Investeren in een slimme organisatie

Taakstelling

N.a.v. de oproep in 2024 van de gemeente Kerkrade heeft Omnibuzz een aantal maatregelen genomen om de taakstelling te realiseren. Dit heeft ertoe geleid dat de bijdrage van de gemeente Kerkrade (ten opzichte van de meerjarenraming 2026-2028) in deze jaren lager is.

Er is een uitwerkingsplan gemaakt dat fasegewijs is opgezet.
Stap 1: Niet verlengen addendum vervoerders
In verband met Corona zijn in 2022 continuïteitsafspraken vastgelegd in een addendum. Dat hield in dat de vervoerders gecompenseerd konden worden indien het vervoersvolume tussen de 40% en 80% lag. Momenteel zijn de vervoersvolumes weer passend binnen de oorspronkelijke raamovereenkomst en wordt het addendum niet meer verlengd per 1 januari 2025.
Stap 2: Focus op instroom, alternatief vervoer en publieke mobiliteit
Om het vervoerssysteem toekomstbestendig en beheersbaar te houden, worden de volgende structurele maatregelen ingezet:

- Gemeenteadvies op maat: Gericht op indicatiestelling, toegang tot vervoer en beperking van uitzonderingen. Maatwerk op klantniveau loont, omdat een kleine groep gebruikers een groot deel van het vervoer claimt.
- Stimuleren van alternatief vervoer: Zoals Wensbus, Automaatje of scootmobiel, zodat reizigers minder afhankelijk worden van Omnibuzz zonder dat hun mobiliteit afneemt.
- Projecten publieke mobiliteit: Gericht op het verbeteren van toegang tot het openbaar vervoer. Deze inspanningen zijn structureel en krijgen blijvende aandacht.

Stap 3: Aanpassing van systeemeisen en kwaliteitsnormen (indien nodig).
Mocht stap 2 onvoldoende effect hebben, dan worden aanvullende maatregelen overwogen:

- Inperking van telefonische bereikbaarheid, bedieningstijden en serviceniveaus.
- Tariefdifferentiatie en aanpassing systeemvoorwaarden.
- Beperken reisopties, aanpassen indicaties, en stimuleren van OV-gebruik via reisadvies.

Met de maatregelen van stap 1 heeft Omniuzz de taakstelling kunnen realiseren.

Kanttekeningen

Landelijk worden gemeenten de komende periode geconfronteerd met een korting op het gemeentefonds waarbij het jaar 2026 een dieptepunt kent. Hierdoor worden gemeentelijke organisaties gedwongen om te zoeken naar noodzakelijke bezuinigingen.
De gemeenschappelijke regelingen zijn in de afgelopen periode gevraagd om, gelet op de knellende financiële kaders, als 'verlengd lokaal bestuur' hun verantwoordelijkheid hierin te nemen. Uw gemeenteraad heeft in de zienswijzebrieven ten aanzien van de ontwerpbegrotingen 2025 van alle gemeenschappelijke regelingen al een passage gewijd aan dit uitgangspunt.

Financiën

Begrotingswijziging 2025-1

De begrotingswijziging heeft een positief/ ~~negatief~~ resultaat van €854.320 (totaal GR), te weten:
Directe vervoerskosten

- De indexering van het vervoerstarief is vastgesteld op 1,5%, in plaats van de eerdere begrote 3,4%. Per saldo heeft dit tot een verlaging van het resultaat van €400.000 geleid.

- De addendum afspraken, opgesteld n.a.v. Corona, zijn vervallen. Dit leidt per saldo tot een daling aan kosten van ca. €1,3 mln.
- Het generiek opslagpercentage van 5% van het vervoersvolume is toegepast. Dit bedraagt een plus van €370.000 aan resultaat.

Overheadkosten

- De overheadkosten stijgen als gevolg van de cao-afspraken. Daarnaast zijn er onder andere prijsstijgingen van diverse leveranciers. Dit leidt tot een stijging van €244.000 aan kosten.

WMO indirecte vervoerskosten

- De indirecte vervoerskosten laten een stijging zien van €206.000 ten opzichte van de eerste begroting 2025. Deze stijging is grotendeels toe te schrijven aan de aanstaande cao-verhogingen bij vervoerders.

De begrotingswijziging heeft wel structurele consequenties.

<u>Begroting 2026:</u>
De begroting 2026 is € 704.554 hoger/ lager dan de (vastgestelde) begroting 2025 (totaal GR), te weten:

Directe vervoerskosten

- Geen sprake meer van het addendum (reeds toegepast, zie Begrotingswijziging 2025-1)
- Om de verwachte groei in de vervoersvraag binnen de begroting op te kunnen vangen is een opslag van 2,5% meegenomen.
- Op totaalnivo leidt dit tot een verlaging van de kosten van €1,25mln.

Overheadkosten

- Indexaties leveranciers zorgen voor een verwachte stijging €280.000.

Indirecte vervoerskosten

- Doorwerking coa-verhoging zorgt voor een verwachte stijging van €260.000.

<u>MJB 2027-2029</u>
Het vervoersvolume van de begroting 2026 geldt ook als uitgangspunt voor de jaren van de meerjarenbegroting. Er wordt daarbij uitgegaan van een jaarlijkse stijging van het vervoervolume van 1% voor de jaren 2027-2029. De vervoerstarieven stijgen met 2,5%. Voor indexatie overhead bedraagt de indexatie 2,4% voor 2027 en 2,3% voor 2028 en 2029.

Samengevat hebben de begrotingswijziging 2025 en de ontwerpbegroting 2026 e.v. voor Kerkrade de volgende financiële consequenties:

	2025	2026	2027	2028	2029
Gr Omnibuzz					
Begroting 2026		€ 1.983.438	€ 2.043.833	€ 2.099.699	€ 2.165.946
Begrotings-wijziging 2025-1	€ 1.911.046				
Eigen bijdragen *	€ - 240.875	€ - 246.897	€ - 246.897	€ - 246.897	€ - 246.897

Saldo	**€ 1.670.171**	**€ 1.736.541**	**€ 1.796.936**	**€ 1.852.802**	**€ 1.919.049**
Primaire begroting 2025 gemeente Kerkrade					
Bijdrage aan GR Omnibuzz	€ 1.926.000	€ 1.922.800	€ 1.927.600	€ 1.927.600	€ 1.927.600
Ontvangen eigen bijdragen	€ - 230.000	€ - 230.000	€ - 230.000	€ - 230.000	€ - 230.000
Saldo	**€ 1.696.000**	**€ 1.692.800**	**€ 1.697.600**	**€ 1.697.600**	**€ 1.697.600**
Verschil	**€ 25.829**	**€ - 43.741**	**€ - 99.336**	**€ - 155.202**	**€ - 221.449**
* Uitgaande van een vervoersgroei van 2,5%. De indexering van de hoogte van de eigen bijdragen geschiedt op basis van de Lti (Landelijke tarieven index) welke nog dient te worden vastgesteld.					

Omnibuzz haalt taakstelling van 5% in grote mate in hun eigen begroting, ten opzichte van de meerjarenraming in de begroting 2025.
In de meerjarenraming van de gemeente Kerkrade dient de door Omnibuzz begrote bijdrage en de te ontvangen eigen bijdrage te worden verwerkt.

Communicatie
In een gezamenlijke commissievergadering worden de financiële gevolgen van de begrotingen van de verschillende Gemeenschappelijke Regelingen inzichtelijk gemaakt.

Uitvoering
De begroting 2026 is in de vergadering van het Dagelijks Bestuur op 31 maart 2025 behandeld. De aanbiedingsbrief is ontvangen op 31 maart 2025 De wettelijke termijn die hieruit voortvloeit is 23 juni 2025 .
De jaarrekening 2024 is ter kennisname.
De vaststelling van de Ontwerpbegroting 2025 door het AB vindt plaats op 2 juli 2025.

Gezondheid en Vitaliteit
In de GR Omnibuzz werken 30 gemeenten samen op het vlak van het doelgroepenvervoer. Dit draagt bij aan de mobiliteit van mensen en hun mogelijkheden om te participeren in de maatschappij. In relatie tot ons programma VIE wordt hier dan ook expliciet invulling aan gegeven aansluitend op de visie van Positieve Gezondheid waarin centraal staat een bredere kijk op gezondheid, namelijk het vermogen van mensen om met de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven om te gaan en gelijktijdig zo veel mogelijk eigen regie te voeren. Het kunnen beschikken over passend vervoer is hierin een wezenlijk punt.

Burgerparticipatie
De begroting en de zienswijze van onze gemeente kunnen via de gemeentelijke kanalen door belanghebbenden worden ingezien. Dit is de participatietrede Informeren.